

Nr OA – 107/18

Kielce, dnia 22 listopada 2018 r.

INSTRUKCJA DOTYCZĄCA MUZYKI I ŚPIEWU LITURGICZNEGO DLA DIECEZJI KIELECKIEJ

Mając na uwadze piękno liturgii oraz obowiązujące przepisy zawarte w prawie powszechnym i partykularnym (*1. Instrukcja Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów o muzyce w Świętej Liturgii „Musicam Sacram” z 3 marca 1967 r., 2. Instrukcja Kongregacji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów o Koncertach w kościołach z 5 listopada 1987 r., 3. Instrukcji Episkopatu Polski o Muzyce Liturgicznej po Soborze Watykańskim II z 8 lutego 1979 r., 4. Zarządzeniach Posynodalnych Biskupa Kieleckiego z 3 czerwca 2002 r., 5. Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o Muzyce Kościelnej z 14 października 2017 r.*), niniejszym zatwierdzam poniższe podstawowe zasady dotyczące muzyki i śpiewu wykonywanego podczas liturgii:

1. Z obrzędami chrześcijańskimi zawsze związana była muzyka. Psalmy, hymny i pieśni stanowiące część Biblii, stają się nośnikiem prawd objawionych. Już w Kościele apostoelskim śpiew traktowano jako dar Ducha, tak samo jak głoszenie kerygmatu. Kościół nadal otacza opieką wszelkie formy sztuki sakralnej. Przejawia się to także w trosce o zachowanie i powiększanie skarbcza muzyki sakralnej. Liturgia z natury swej jest nie tylko otwarta na muzykę, lecz wręcz się jej domaga. Muzyka w liturgii nie jest jej „oprawą”, ale integralnie wiąże się z celebracją świętych obrzędów. Może być szczególnym sposobem uczestnictwa w świętych obrzędach, w tajemnicy wiary. Celem muzyki liturgicznej jest chwała Boża i uświęcenie wiernych oraz budowanie wspólnoty wierzących.
2. W doborze pieśni, jakie mają być wykonywane podczas sprawowania liturgii, należy stosować następujące zasady:

- a. Pieśni wykonywane podczas liturgii powinny być zatwierdzone przez stosowną władzę kościelną.
 - b. Nie wolno w liturgii wykonywać utworów o charakterze świeckim (w szczególności, gdy chodzi o Msze Święte ze sprawowaniem sakramentu małżeństwa oraz podczas liturgii pogrzebowej). Muzyka filmowa, rozrywkowa, piosenki często pozbawione właściwej treści i formy, nie mogą znaleźć miejsca podczas Eucharystii. Przykładem utworów niedopuszczonych do wykonywania podczas liturgii Mszy Świętej są choćby: „*Hallelujah*” Leonarda Cohena, „*The winner takes it all*” zespołu ABBA, „*Pory roku*” A. Vivaldiego, „*Marzenie*” R. Schumanna, muzyka z filmu „*Misja*” E. Morriconego, kompozycje zespołu „The Beatles”, itp.
3. Do proboszczów i organistów – ze wsparciem Komisji Muzyczno-Organistowskiej Diecezji Kieleckiej – należy uświadamianie wiernym istoty oddzielenia sfery najświętszej – sprawowanej Liturgii, od życia codziennego. Piosenki religijne i utwory sakralne mogą być wykorzystywane podczas innych nabożeństw bądź spotkań modlitewnych. Nie można ich jednak wykonywać podczas liturgii sakramentów udzielanych bez Mszy Świętej oraz Obrzędów chrześcijańskiego pogrzebu.
 4. Nie wolno zastępować aktu pokuty, psalmu responsoryjnego i części stałych jakąkolwiek pieśnią. Psalm responsoryjny jest śpiewem jednogłosowym i wykonywanym tylko przez jedną osobę. Należy go wykonać z miejsca czytania słowa Bożego, czyli z ambony, a nie z chóru muzycznego.
Jeśli nie śpiewa się Alleluja lub wersetu przed Ewangelią, należy je opuścić.
 5. Pieśni, które można wykonywać podczas Mszy Świętej powinny pochodzić z bogatego skarbca tradycji Kościoła, prezentując właściwą treść i formę. Powinny one również posiadać aprobatę stosownej władzy kościelnej. Pieśni nadające się do wykonywania podczas Mszy Świętej znajdują się m. in. w śpiewnikach: *Śpiewnik Kościelny* ks. J. Siedleckiego Kraków 2015, *Śpiewnik Liturgiczny* Lublin 1991, *Exsultate Deo* Kraków 2010, (wybrane pozycje). Dopuszcza się śpiewniki zatwierdzone w poszczególnych diecezjach do użytku liturgicznego.
 6. Takie same zasady, jak w doborze pieśni, dotyczą wykonywania muzyki sakralnej na instrumentach dopuszczonych do liturgii z towarzyszeniem organów, albo na instrumentach grających solo.
 7. Należy ujednoczyć teksty pieśni z ww. śpiewników z tekstami udostępnionymi wiernym do śpiewania za pomocą szeroko rozumianych urządzeń multimedialnych. Gdzie to stało się tradycją, należy starannie pielęgnować wśród wiernych umiejętność korzystania ze śpiewników w formie papierowej.
 8. Każdy odpowiedzialny za muzykę w parafii, a szczególnie proboszcz i organista powinien przynajmniej raz w miesiącu (najlepiej w niedzielę) przeprowadzić naukę śpiewu dla wszystkich, aby w ten sposób zachęcić lud do czynnego udziału w liturgii

przez wspólny śpiew zarówno nowych, jak i już powszechnie znanych pieśni oraz części stałych Mszy Świętej.

9. Zaleca się, aby niektóre proste formy chorału gregoriańskiego były śpiewane bądź to przez ogół wiernych, bądź przez przygotowane do tego zespoły.
10. Szczególną troską o formację muzyczną należy otoczyć młode pokolenie. Zachęcamy kompetentne osoby (duchownych i świeckich) do zakładania chórów dziecięcych i młodzieżowych, w których formacja osobowa i chrześcijańska opiera się na muzyce liturgicznej i katechezie mistagogicznej.
11. Dbając o właściwą formację duchową i intelektualną, organiści zobowiązani są do uczestnictwa w spotkaniach formacyjnych organizowanych przez Komisję Muzyczno-Organistowską Diecezji Kieleckiej, co potwierdzone jest stosownym zaświadczeniem. Koszty uczestnictwa ponosi parafia. Zobowiązuje się proboszczów do obligatoryjnego informowania o takich dniach oraz zwalniania organistów z obowiązków parafialnych w tym czasie.
12. Raz w roku każdy dekanat powinien przedstawić aktualny spis organistów bądź pełniących funkcję organisty w poszczególnych parafiach i przesłać do 31 grudnia upływającego roku na ręce Komisji Muzyczno-Organistowskiej działającej przy Kurii Diecezjalnej w Kielcach.
13. Organista bądź pełniący funkcję organisty, niemający odpowiedniego wykształcenia muzycznego, powinien niezwłocznie zgłosić się do Diecezjalnego Studium Organistowskiego w Kielcach celem jego uzupełnienia.
14. Za całokształt muzyki liturgicznej w parafii odpowiedzialny jest proboszcz, który ma czuwać nad właściwym i zgodnym z prawem doбором repertuaru muzycznego. Zatrudniony przez parafię organista jest odpowiedzialny za bezpośrednie przygotowanie repertuaru muzycznego w porozumieniu z proboszczem parafii.
15. Zabrania się kategorycznie korzystania z tzw. automatycznego organisty oraz odtwarzania muzyki za pomocą urządzeń elektronicznych.
16. Wszelkie prace remontowe, przebudowy lub budowy nowych instrumentów, powinny być konsultowane z Komisją Muzyczno-Organistowską Diecezji Kieleckiej. Nie należy rozpoczynać jakichkolwiek prac przy organach bez porozumienia z ww. Komisją. Przypomina się, że wszelkie instrumenty zabytkowe podlegają państwowej ochronie prawnej jako dziedzictwo narodowe, choć będące własnością diecezji kieleckiej.
17. Przypomina się, iż instrumenty elektroniczne mogą być instalowane jako instrument tymczasowy do momentu zbudowania organów piszczalkowych.
18. Koncerty w kościołach powinny być organizowane zgodnie z przyjętymi normami Instrukcji o koncertach w kościołach z 1987 roku. Zezwolenie na zorganizowanie koncertu w budynku kościoła wydawane jest każdorazowo przez Biskupa diecezji. Zabrania się urządzania koncertów muzyki rozrywkowej w kościołach.

19. Należy zatroszczyć się o wszelkie pozostałe instrumenty takie jak: fisharmonie, instrumenty smyczkowe, dęte i perkusyjne będące własnością parafii. Są one świadectwem kultury muzycznej z przeszłości oraz cennym o niej źródłem informacji. W ten sam sposób należy postąpić ze śpiewnikami, nutami oraz wszelkimi muzykaliami znajdującymi się na chórze organowym bądź w innym miejscu.
20. Normy określone w niniejszej Instrukcji dla diecezji kieleckiej wprowadza się z nadzieją na podniesienie poziomu wykonywanej muzyki kościelnej, a także nadanie należnej godności i powagi świętym obrzędom sprawowanym na chwałę Bożą i uświęcenie wiernych.
21. Wszelkie wątpliwości rozstrzyga Komisja Muzyczno-Organistowska diecezji Kieleckiej.

† Jan Piotrowski
BISKUP KIELECKI

/-/ Ks. Michał Olejarczyk
PRZEWODNICZĄCY KOMISJI
MUZYCZNO-ORGANISTOWSKIEJ